

DOMOVINA

Izjave dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dajati naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirane. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje po dnevnem temeljnem pristojbino ter od vsake petit-vrste po 20 vin. na vsakekrat; za večje inserate in za mnogokratne inseriranje primerni popust. — Razodajina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Iz državnega zbora.

V parlamentu so se pokazali pojavi, iz katerih se je začelo sklepati, da se seveda še prav na tistem pripravljajo nekako novo združenje strank. Glede tega se je že mnogokaj domnevalo, ali samo nejasno; istina pa je, da so se zgodile stvari, vsled katerih se je medsebojno razmerje strank premenilo.

Po glasovanju zastran celjskih razredov je nemška ljudska stranka postavila svoje čete na boj zoper vlado. Ako je sploh računala, da jej bodo sledile vse druge nemške stranke po tej poti, potem je računala slabo. Nemško-liberalne veleposesnike, nemške naprednjake in nemške krščanske socialiste kar nič ne mika, ravnati se po zapovedih graške nemško-nacionalne stranke in odkloniti so njeno ponudbo slediti jej na pot opozicije.

Nemška ljudska stranka je iz tega izvajala posledice in izstopila iz skupne nemške organizacije, v kateri so bile doslej, izvzemši samo Schönerrjance in katoliško stranko, združene vse druge nemške stranke. To organizacijo so vodili klubovi načelniki posameznih strank, ki so imeli večkrat posvetovanja. Ta organizacija, ki je razpolagala s približno 200 glasov, je imela pri vladi velik vpliv, čemur se ne moremo čuditi, ker je gospodovala skoro nad polovico zbornice. Potom omenjenih posvetovanj klubovih načelnikov se je urejalo skupno postopanje nemških strank, in so te stranke kot združena masa se pogajale z vlado.

S tem, da je nemška ljudska stranka izstopila iz te konference, je razbila to skupno organizacijo. Dolgo se je mislilo, da to ne bo dosti vplivalo na parlamentarne odnose, in da se nemške stranke že zopet znajdejo pod eno streho. A temu ni tako.

Nedavno se je na nekem shodu zopet pokazalo, da organizacije, ki bi združevala vse nemške stranke, ne bo možno tako hitro zopet ustvariti. Dunajski krščanski socialisti, ki so dozdaj zvesto stali na strani drugih nemških strank in se dali voditi po konferenci klubovih načelnikov, nočejo ničesar več slišati o obnovitvi te „Gemeinbürgschaft“. Menda so se korenito naveličali, biti samo orodje za namene drugih strank in menda so se tudi naveličali prikrite vojne, ki so jo proti njim vodili njihovi zavezniki. Na omenjenem shodu je dunajski župan, glava krščanskih socialistov, brez ovinkov povedal, da so krščanski socialisti veseli, da se je razbila skupna organizacija in povedal je tudi, da si hočejo krščanski socialisti obrniti proste roke ter da se v tako organizacijo ne dajo več vpreči.

Nemški „Gemeinbürgschaft“, katero je svet predstavljala konferenca klubovih načelnikov, je torej odzvonilo. Najbolj bo po njej žalovala vlada. Ministrski predsednik Körber je pač razbil prejšnjo desnico, ali konferenco nemških klubovih načelnikov je skrbno varoval, ne le ker je imel v njej najboljšo zaslombo, nego tudi zato, ker je po njej mogel krotiti vse druge parlamentarne stranke.

A nemške stranke se drobe in razpadajo še naprej; vidi se, da je bilo v njih vse gnjilo

in trhlo, kar pa je nezdravega, se razruši, ako potegne najmanjši veter.

V nemški ljudski stranki v katere taboru je tudi spodnještajarsko nemštvo, se kažejo dve smeri: Edna je zmernejša stranjica, ki se rada čim bližje drži nemških veleposesnikov in krščanskih socialistov, druga stranjica pa je radikalna in ljubkuje z nemškimi kričaci, a radikalcu dobivajo vedno večji vpliv, zato je upanje, da pride poprej ali pozneje v ljudski stranki do ločitve. Ta stranka, nekdanj najmočnejša in najvplivnejša bo začela kmalu razpadati. V vse nemški stranki, ki je tako zmogovito nastopila svoj čas politično pot, pa se je ta razpad že tako razvil, da bo ta stranka kmalu zdrobljena. Uničili je ne bodo zunanji sovražniki, ampak poginila bo na lastnih umazanih grehih.

Z ozirom na to razkosavanje nemških strank je samo naravno, da se je pojavilo mnenje, da pride do novega združenja strank. Glavni pogoji za to so dani, in ker si mora Körber zagotoviti zanesljivo večino, ako hoče spraviti nagodbo z Ogrsko pod streho, in rešiti še druge važne stvari, je verjetno, da bo skušal ustvariti novo veliko parlamentarno organizacijo, podobno nekdanji desnici, — ako ne bo morda pel zopet — § 14.

Čas se bliža ...

Kakor je to že sploh urejeno v svetovnem gospodarstvu, da kadar opešajo starejši moči, čakajo ob strani že tudi mlade, čile in življenja polne sile, ki prevzamejo butaro starim z vsemi prijetnostmi in bridkostmi.

Tudi v svetovni politiki je tako. Evropo so vodili dosedaj romanski in germanski narodi, dočim je tretje mogočno plemo slovansko stalo kot prezirani, za poseganje v javne pogovore še nezreli mladič ob strani. Da bi bil pač to, sicer neprijetno in maločastno dobo bistroumno izrabil za svojo bodočnost!

Pri tem pa je Slovanom seveda strogo razločevati. Ni vse dobro za nje, s čimur so se germanski in romanski rodovi zdrževali na krmilu. Saj tudi v navadnem gospodarstvu se mora oprijeti sin drugačnih sredstev in načrtov, kakor so oni, s kakršnimi je gospodaril njegov oče. Vrhutega je treba vedeti, da si zamirajoči narodi v Evropi prizadevajo, potegniti tudi Slovane seboj v grob. To pa delajo s tem, da širijo med nas vse one napake, ki so provzročile njim propadanje, kakor materializem, brezverstvo in sploh opustitev vsakršnih idealov in urejenih sestav.

Več ali manj se tudi prikazujejo pri slovanskih plemenih taki razdirajoči vplivi v parlamentarizmu, verstvu in civilizaciji. Iz istih vzrokov rujejo naši sovragi, ki že čutijo črva v v svojem mozgu, proti vsem slovanskim ureditvam, ki varujejo v sebi narodne ideale in nesebičnost. Ker so sami trhli, ni odzorelim tem plemenom nič bolj zopernega, kakor čisto in v prvotnosti krepko slovanstvo.

Staranje je najbolj očitno opazovati pri romanskih plemenih, kakor Italijanih, Špancih in Portugizih. Kaže se pojemanje njihovih moči, v mrznji do vztrajnega dela, v neki utrujenosti

in ravnodušnosti. Gledajo le, da si hitro nabavijo zadostnega premoženja bodi poštenim ali dvomljivim načinom, da zaključijo potem svoje življenje v brezdelni udobnosti. K temu jim je dosedaj pomagala ngodna lega in izkoriščanje prekmorskega bogastva in zgodovinskih spominov. Industrijska, kapitalistična in svobodna parlamentarna struja jim je vsled tega nadležna. Nadležna jim je celo družina, ker jim provzročujejo otroci skrbi, porabijo kapital ter jih motijo v brezskrbnem miru. Vse to velja tudi o Francozih, katerih usodo Slovani pomilujemo iz narodnih in političnih ozirov. Toda ni jim pomagati. Francoski narod izumira istotako, da si se vlade trudijo zabraniti npravno in telesno propadanje.

Izmed germanskih plemen nazadujejo najbolj očividno Danci, Švedi in Norvežani. Angleži in Amerikanci si sicer prizadevajo, obdržati se na svetovni višini s tem, da so se vrgli na materialno, kapitalistično delo. Ker pa so opustili vse narodne ideale, zgubljajo čimdalje bolj svojo narodno jedro.

Istotako izginja tudi pri nemškem plemenu notranje, duševno življenje, ki je glavni pogoj enotni moči in jedru za bodočnost. Njihova nacionalna pretiranost in sebičnost se spreminjata v koristolovstvo in pohlepnost po hitrem obogatenu.

Največja nevarnost grozi od germanskih vplivov, da pritegnejo tudi sosedne jim Slovane s seboj. Povsod opazujemo pri Slovanih več ali manj njihovo prvotno in zdravo samoraslost razdirajoči nemški vpliv. Neokuženi so ostali dosedaj le vzhodni Slovani, posebno stomilijonski Rusi. Kakor direktno germansko okuženje, ravnotako nevarna je za slovansko bodočnost mednarodnost. Ta je neposredni germanski posredovalec za upropast slovanske žilavosti.

Naj bi Slovani nikdar ne pozabili, da je njihova naloga, pomladiti Evropo, osvoboditi plemena in narode materialističnega propada. V ta namen pa se morajo otresti zapadnih vplivov, poprijeti se morajo zopet idealnih svojstev, ki ohranjujejo vsakemu narodu samoraslost, žilavost in jekleno voljo za velike cilje. Čas ni več tako daleč, ko bi Slovanom nastopiti po naravnih zakonih jim določeno dedščino vesoljne Evrope.

Celjske in štajarske novice.

(Štajarski deželni zbor) je imel dne 3. maja prvo sejo v sedanjem kratkem zasedanju; slovenski poslanci se zborovanja niso udeležili. Prvi dan so se preditala razne došle vloge, tako računsko poročilo deželnega odbora za leto 1901, računski zaključek deželnega zaklada in drugo. Poročevalec deželnega odbora Feyrer je predlagal, da se predloga glede štirinajstmilijonskega posojila izroči posebnemu odseku, ki bo o njej ustmeno poročal. Tako površno se bo torej obravnavala ta stvar, ki je za deželo tolike važnosti. Dolžnost bi bila, da se o predlogi napravi pismeno poročilo in izroči poslanecem; videti je, da se graška gospoda boji jasnosti v tej zadevi. Pri seji v nedeljo je bilo na dnevnem redu graško posojilo.

(Dijaški dom v Celju.) Posojilnica v Celju je darovala za celjski „Dijaški dom“ na svojem občnem zboru dne 2. maja 2000 kron. Prejšnja leta je dovolila v ta namen vsakokrat po 200 K.

(Poziv.) Odbor za ustanovitev „Dijaškega doma“ v Celju je razposlal na vse štajarske občine, narodne zavode in znane narodnjake poziv, da isti kaj žrtvujejo za bodoči „Dijaški dom“. Ker je pri nas več nemškutarskih poštarijev, ki znabiti pisem ne bodo oddali na njihov naslov z ozirom na rodoljubno slovensko stvar, kakor se je to že večkrat zgodilo, pozivljamo vse naše občine v imenu dobre stvari, da nam javijo, ako niso dobile poziva.

(Zdravljenje jeclajočih.) Na okoliški deški šoli v Celju se bodo zdravili jeclajoči po metodi prof. Leon Berquand-a v času od 12. maja do 21. junija t. l. Vpisavanje se vrši v soboto, dne 10. maja od 10. do 11. ure v II. razredu imenovane šole. Poučevalo se bode vsak dan izvzemši nedelje in praznike od 11. do 12. ure, ob sredah in sobotah od 10. do 11. ure dopoldne. Pouk je brezplačen in vsakemu pristopen. Tečaj vodi zato vsposobljen učitelj glasom odloka vis. štajarskega deželne šolskega sveta z dne 2. maja 1902 št. 4047.

(Shod socijalnih demokratov.) V nedeljo so napravili celjski sociji v gostilni „pri pošti“ shod v. proslavo 1. maja. Udeležencev je bilo malo, a kar jih je bilo, so bili rdeči skozinskozi; govoru Linhartovemu, ki je prišel iz Ljubljane poučevati celjske sodruge o pomenu 1. maja, so hrupno pritrdili. Govor je bil nemški in slovenski; a opaziti je bilo takoj, da so navzoči z večjim zanimanjem poslušali izvajanja v slovenskem jeziku, ker nemškega pač popolnoma zmožni niso. Popoldne so imeli izlet na Teharje, imeli smo priliko videti celjsko socijalno demokracijo v vsej njeni glori.

(Vzrgled slovenskim občinam.) Celjska narodna tverka Iven Rebek je razposlala svoj cenilnik in popis svojih strelnih aparatov zoper točo na vse spodnještajarske občine, seveda le v slovenskem jeziku. Nemške in nemškutarske občine pa so to poslale nazaj, in občina Ormož se je pokazala še posebno nemško, ker je na ovitek zapisala „unverständlich!“ Opozorjamo danes vse slovenske občinske zastope, da store v prihodnje istotako, ako se jim kaj v nemškem kulturnem jeziku vsiljuje.

(Imenovanja v sodni službi.) Pravosodni minister je imenoval sodnega pristava g. Karla Higerspergerja v Konjicah za okrajnega sodnika za Dobroloves na Koroškem. Sodnemu pristavu, g. dr. P. Moraku je podeljena enaka služba brez določenega kraja. Sodnim pristavom so imenovani avskultantje gg. dr. L. Mühleisen za Rogatec, dr. J. Račič za Konjice in dr. A. Kaiser za Rače. — Zadnji trije gospodje so vsi Nemci, a pridejo v kljub temu v slov. kraje za sodne uradnike; pripomnimo, da je bil dr. Kaiser svoj čas predsednik znanega nemškega hujkalaškega društva „Caruolia“, ki je svoj čas povzročilo velike izgrede v Ljubljani.

(Osebnost.) Tehnični vodja državnih del za pokončavanje trtne uši g. Fr. Matjašič je imenovan vinorejskim nadzornikom I. razreda s sedežem v Gradcu.

(Dobrohoten nasvet glede streljanja proti toči.) — Kakor smo čitali v listih, se je toča letos že zgodaj oglasila, namreč 22. t. m. na Vipavskem. Ta zgodnji elementarni pojav sili naše vinogradnike in tudi sadjerejce, da začno dosti zarana misliti na obrambo proti temu hudemu sovražniku vinskega in sadnega pridelka. Z ozirom na to menim, da ustrezem, ako izrazim tu nekatere pomisleke glede dosedanjega načina streljanja proti toči, vsaj v kolikor sem to opazoval na nekaterih krajih. Vsakdo, ko vidi, da se začne zbirati črna, kopam podobni oblaki, vé, da ta prikazen na nebu ne pomeni nič do brega ter da se bliža nevarnost. Razumen vino gradnik bi moral v tem trenutku takoj storiti vse potrebno, da prepreči bližajočo se nesrečo. Ali mnogo jih je, katerih to zbiranje oblakov prav nič ne moti, marveč čakajo do zadnjega trenutka s streljanjem, ker mislijo, da strelni aparat zna delati čudeže. Ko pa je nevarnost neizogibna, tedaj pa se jih poloti razburjenje, v katerem se navadno pregrešijo proti pravilom

uspešnega streljanja. In kaj se tu rado pripeti? V skrajni sili hiti vinogradnik na strelno postajo, kamor vzame seboj še kakšnega tovariša pomočnika. In tu baše eden v največji hitrosti topiče, drugi pa prižiga. Pri tem ne pazita ni na to, kam pade užigalna vrstica, ni na to, kako je vsipati smodnik in nasledek tega je včasih usodno. Goreča vrstica pade lahko v smodnik, ki se vname, a vname se čisto tudi oni smodnik, katerega se usuje v prevrti topič, katerega se navadno niti ne obriše. Ker imajo nekateri celo navado, da gledajo pri vsipanju v topič, zgodilo se je že več nesreč, da so bili po obrazu ožgani. Konec tega je, da se je zgrešil namen streljanja in da je škoda velika. Zaradi tega se ne more dovolj priporočati, da se vinogradniki ne zanašajo na zadnji trenutek, marveč, da začno previdno in polagoma streljati takoj, ko se začne zbirati hudi oblaki. Pri tem je počakati, da se od strele do strele topič ohladi in je sploh paziti na vse predpise. Nikdar pa naj se ne strelja v razburjenju, ker to stvari vedno več škoduje nego koristi.

(Telefonski promet) med Gradcom in Trstom je jako pomanjkljiv, ker ima na razpolago le edno žico. Ker pa ta potrebam nikakor ne zadostuje, je bila v državnem zboru stavljena na vlado zahteva, da zveže Gradec s Trstom še z edno telefonsko žico.

(Učiteljsko društvo gornjegrajskega okraja) zboruje dne 11. maja t. l. v St. Janžu pri Korenu. Zborovanje se prične ob 1. uri popoldne in se vrši po tem-le sporedu: 1. Zadnji zapisnik. 2. Došla pisma. 3. O osebnih dohodnini (poročila g. Ant. Žager). 4. Razni nasveti in predlogi. Cenjeni društveniki se vabijo, da se zbero v popolnem številu. V slučaju, ko bi deževalo, se preloži zborovanje na ugodnejši čas.

Ivan Burdian, t. č. predsednik.

(Most čez Savo pri Brežicah) Poročali smo, da se začne ta most že v najkrajšem času graditi. Veljal bo 500.000 kron; od tega bodo dali po 100.000 kron: država, dežela štajarska, mesto Brežice in okrajni zastop brežiški. Deželni odbor kranjski je obljubil tudi prispevati. In je upati, da bo nakazal še ostali znesek 100.000 K.

(V Ptuj) zidajo, kakor znano, poslopje za višji dekliški zavod. Večina Ptujčanov ni posebno s tem zadovoljna, ker nič kaj ne zaupajo novi šoli, in so prepričani, da bo imelo mesto od tega več škode nego koristi. Poslopje bo stalo med železniškim nasipom, klavnico in plinarno, torej na prav neprimernem in nezdravem prostoru. Kaj poreče neki k temu višja šolska oblast, ki kaže sicer vedno toliko skrb za mladino v zdravstvenem oziru?

(Ormoška moška podružnica sv. Cirila in Metoda) si je izvolila pri letošnjem občnem zboru za predsednika g. dr. Oroslava Kristan, za blagajnika g. Ladislava Jeršeta in za tajnika g. Antona Porekar. Z veseljem se je opazilo, da je iz celega okraja ormoškega pristopilo mnogo novih udov, da bode podružnica bolj uspešneje delovala.

(Ormoška ženska podružnica sv. Cirila in Metoda) si je izvolila pri letošnjem občnem zboru za predsednico gospo Rozo Mikl, za blagajničarko gospo Marijo Gomzi in za tajnico gđc. U. Kuharič. Želeti bi bilo, da bi iz okraja bilo še več društev, ter se bodo v to izposlale posebne nabiralne pole.

(Hum pri Ormožu.) Predzadnji četrtek so bile tukaj občinske volitve. V odbor so bili izvoljeni sami pošteti, katoliški in narodni možje. Pri izvolitvi starešinstva so hoteli vsi odborniki v prvi vrsti pokazati dosedanjemu prvemu svetovalcu g. Martinu Ivanuša, ki je razun zadnje dobe osemnajst let izborni županov, povsem zaslužno priznanje in hvaležnost ter so ga soglasno izvolili zopet županom. Izvoljeni se zahvali za to posebno zaupanje, a iz postavnih vzrokov izloitev odkloni. Pri drugi volitvi je bil tudi ednoglasno za župana izvoljen vrl gospodar in narodnjak g. Ivan Masten, občinskima svetovalcema pa gg. Martin Ivanuša in Martin Vtičar. Daj Bog, da bi novi odbor srečno deloval z najboljšimi uspehi za korist občanov in mile domovine.

(Poneverjenje pri hranilnici v St. Lenartu.) Poročali smo že o velikem primanjkljaju, kate

rega je zasledil sedanji župan Šentlenartski v blagajni ondote hranilnice in posojilnice. Uradne knjige je pregledoval tri dni iz Maribora poslani uradnik Pikl, a še ni mogel izvesti popolne revizije, ker gredo nerednosti nazaj do leta 1883. Našel pa je že primanjkljaja 140.000 K, ki ga baje zakrivil umrli župan Mravlag, seveda hud Nemec in občespoštovan mož! Zdaj bodeta pregledala knjige še dva strokovnjaka iz Maribora. Vsled tega poneverjenja bodo trpeli škodo tudi Slovenci, ki so prizadeti bodisi kot zadržniki ali kot vložniki. — Takšno je nemško gospodarstvo!

(Dravski most) pri Marenbergu bode veljal 77.000 kron. — Dežela plača v treh letih 20.000 kron.

(Cecilijansko društvo za lavantinsko škofijo) je imelo 24. aprila v Mariboru občen zbor, na katerem je sprejelo med drugim resolucijo, glasečo se v tem smislu, da bi se zboljšalo cerkveno petje, in da je v ta namen jemati za organiziste res orgljanja večše ljudi, ne pa katerega koli vaškega piskača. Ta resolucija je bila res na mestu.

(Iz mariborske kaznilnice.) Ječarju je zapal kaznovani Ant. Scholz, ki je sedaj v mariborskem zaporu, da ima v bližini zakopanih od nekega uloma 3000 kron. Ječar je o tem obvestil žandarje, ki so šli zakopani denar iskat, a brez uspeha. Zviti ptič jih je najbrže potegnil za nos.

(1. maj v Gradcu) je prinesel kakor druga leta, tudi letos mnogo razburjenja, katero je šlo tako daleč, da je teka kri. V najbolj nemškem mestu, kakor Nemci radi Gradec imenujejo, imajo socijalni demokratje največjo moč. Praznujoči delavci so šli med groznim vikom in krikom ter zvižganjem in piskanjem po ulicah mimo onih tovarn, kjer niso dela ustavili. Metali so kamenje in stare, trde hlebe kruha v okna fabrik. Iz tega se vidi, da socijalno-demokratskim hujšakem kruha preostaja, ker ga proč mečejo, dočim ubogi, zapeljani delavci stradajo. To razgrajanje je trpelo tako dolgo, da je morala poseči vmes policija z orožjem in je bilo veliko delavcev ranjenih.

Druge slovenske novice.

(Štrajk v Ljubljani.) Okrog 900 zidarjev in tesarjev je v Ljubljani dne 1. maja t. l. začelo štrajkati, ker jim delodajalci nočejo izpolniti zahtev, temveč pravijo celo, da rajši ustavijo delo za celo leto.

(Družba sv. Cirila in Metoda) je imela letos meseca marca 6254/46 kron dohodkov in 4342/42 kron stroškov; meseca aprila pa 2061/27 kron dohodkov in 2419/99 kron stroškov. Slovenci, spominjamo se ob vsaki priliki naše prezaslužne šolske družbe, podpirajmo jo, prirejajmo veselice njej v korist!

(Ljubljanska društvena godba.) Namestu „Meščanske godbe“, ustanovljene pred par leti v Ljubljani, ki pa se ni mogla vzdrževati, so ustanovili zdaj društveno godbo; podpira jo okrog 800 podpornih udov, ter je upati, da se bo vzdržala.

(Novo ljubljansko pokopališče) se namerava zgraditi v Štepanji vasi, nedaleč od Ljubljane. Obširni za pokopališče potrebni prostor bo veljal 28.000 kron.

(Mlad ubijalec.) S sekiro po glavi je udaril nek 6letni Janezek 2letnega Pavelčka v Dravljah nad Ljubljano, ko se je ta z njim igral. Rana se mu je navidezno kmalu zacelila, vendar je otrok tožil, da ga bole glava in zobje, ter je vsled tega umrl.

(Velike železniške stavbe) Železniško ministrstvo je podelilo železniška dela za gradnjo bohinjkega predora stavbinskemu podjetju Cecconi v Boh. Bistrici.

(Nadvojvoda Fran Ferdinand) bodoči avstrijski cesar se je mudil minoli teden na Gorenskem. Prišel je na lov na divje pateline; ogledal si je tudi vodne naprave za elektriko v Vintgarju. Ta romantični kraj mu je jako ugajal.

(Za pogorelce v Zdenaki vasi) je podaril cesar iz zasebne blagajne 5000 kron, ministrski predsednik pa je na predlog deželne vlade kranjske dovolil 3000 kron državne podpore. — V

Ljubljanski bolnišnici je umrl župan iz Zdenke vasi, Fr. Žnidaršič, ki je dobil pri požaru smrtno opekline. To je tretja žrtev, ki jo je zahteval ogenj. Pogorelci se nahajajo v veliki bedi. Zato jim je tudi deželni odbor kranjski dovolil 4000 kron podpore.

(Lovska sreča.) Iv. Rus, trgovec na Dolenjskem je ustrelil v Mali Gori 250-til težko medvedko. Padla je na prvi strel.

(Nova Ciril-Metodova podružnica.) Dne 27. aprila so ustanovili v Libuclah pri Pliberku na Koroškem ob obilni udeležbi zavednih in vrlih kmetov podružnico sv. Cirila in Metoda.

(1. maj v Trstu.) Tržaški delavci so imeli na dan 1. maja popoln delavski praznik. V vsem mestu je delo mirovalo, vse prodajalnice so bile zaprte, in ljudstvo se je v praznični obleki sprehajalo po mestu in okolici. Neredov ni bilo nikakršnih.

(Sneg in slana na Goriškem.) Koncem minolega meseca je po goriških gorah tudi zapadel sneg; potem pa je pritisnil mraz, padla je slana ter uničila cvetje. Na Vipavskem je burja napravila na trtah ogromno škodo.

Dopisi.

Iz Teharij. Kakor ste že poročali, je imelo naše „Kat. slov. politično društvo“ v nedeljo, 27. aprila svoj občni zbor, katerega so se naši narodni veljaki udeležili v lepem številu. S tem so pokazali, da vedo ceniti društveno življenje in da poznajo potrebo in pomen tega društva za našo vas. Na tem shodu so marsikatero lepo besedo slišali, ki naj bi jih bodrila k nadaljnjemu vztrajnemu delu; spoznali so pa posebno tudi, kako nečastno je za našo teharsko občino, da domači možje v občinskem gospodarstvu nimajo besede, temveč jim gospodarijo štorski uslužbenci. — In res sram nas je, da je šlo nekaj mož iz naše sredine pod njihovo komando; zakaj ne bi ostali slobodni slovenski posestniki, zakaj ne bi ostali zvesti materinemu jeziku, čemu bi silili pod sramotni jarem tujcev?

Našega političnega društva dolžnost bodi, da zastavi prav vse sile in moči v to, da opere grdi madež raz našo občino. Lani naše društvo — dasi smo imeli občinske volitve — ni nič delovalo ter ni imelo niti edne odborove seje; to mora biti letos drugače. Vsak mesec se mora odbor najmanj parkrat sniti, da se pomeni o tem in onem, kar bi se dalo v narodnem oziru še storiti. Mi hočemo imeti slobodnega slovenskega župana, ne pa takšnega, ki se klanja pri-vandrancem!

Na občnem zboru sem tudi zvedel, g. urednik, da Vas ima naš župan grozno v želodcu ter da pri vsaki seji zabavlja čez „Domovino“, češ, da z njo na Teharijih nemir delate. Svetujem Vam, da si tega preveč k srcu ne jemljete, temveč povejte v prihodnje našemu županu naravnost to le: „Domovina“ hoče in deluje v to, da bi slovenski sinovi ne smešili sami sebe, da ne bi tajili svojega jezika in ne delali nečasti slovenski zemlji, ki jih je odgojila in ki jih hrani. „Domovina“ hoče, da bi bili slovenski sinovi značajni možje, da bi bili gospodarji na lastni zemlji, da bi jim ne bilo treba kriviti hrčta pred nemškutarskimi zgagami. Samo to hoče „Domovina“ in ničesar drugega, to pa bode tudi dosegla!

Da bodele vedeli, kako uraduje teharski župan s svojim občinskim pisarjem, katerega mu je po posredovanju Jellek-cvem poslal celjski župan Stiger, Vam poročam sledeče: Pretečeni teden je povabil namreč odbor k seji; povabilo je bilo pisano nemški in slovenski, v njem se je pa bralo naj pridejo ob pol 2. uri dopoldne k seji. S tem je spravil slovenske odbornike največjo zadrego; ker ti niso vedeli, ali jih hoče imeti župan za norca, ali kaj, posebno še zato, ker je bilo slovensko vabilo pisano popolnoma nerazumljivo! Morda pa je to zakrivil njegov pisar, kateremu tukaj naši ljudje pravijo „siv pa rdeč krav!“ Sramota je to vsekakor! Vsed tega so bili naši odborniki primorani, da so poslali županu izjavo, v kateri so mu naznanili, da ne pridejo k seji, ker še dosedaj ni bilo v nobeni občini seje ob pol 2. uri popolnoči!

Razmere so kratkoma v našem občinskem uradu takšne, da je vsako pravilno uradovanje

nemogoče. Župan je rodom Slovenec ter ne zna pravilno nemški; pisar pa zna samo nemški! Ako se to ne spremeni na ta ali oni način, prisiljeni bomo obrniti se na višjo oblast, da stori konec takšnemu čudnemu počenjanju. Poslavljam se od Vas, g. urednik, s slovenskim pozdravom: Bog in narod!

Iz Gornje Polskave. Naš dopis pod zgornjim naslovom v „Domovini“ od 18. m. m., v katerem smo poročali izid občinskih volitev in proti koncu izrazili svoje presenečenje radi postopanja nekaterih sicer zavednih Slovencev, ki so se potegovali za nemškutarje, zadel je precej občutno in izzval drug dopis v „Domovini“ od 25. m. m., v katerem prizadeti opravičuje svoj korak. Ker pa se v tem dopisu narodni stranki in odboru očita cela vrsta narodnih in gospodarskih grehov, in se potegovanje za nemškutarje celo povečuje kot narodno junastvo, prosimo slavno uredništvo, da resnično na ljubo dá prostora v svojem listu tudi tem levrsticam.

Dopisnik trdi, da sploh pri naših volitvah ni šlo za boj med Slovenci in Nemškutarji, baje zato ne, ker naš župan še vedno nemški uraduje in ker se še ni vložila zahteva za dvojezični pečat itd., in da oni, katere mi zovemo nemškutarje, nam žele le „dobro“, ker hočejo našo „srednjeveško“, proti vsakemu napredku zaplankano vas“ povzdigniti v mesto ali vsaj v znamenit trg, in ker nameravajo ustanoviti „Feuerwehr“ in pa celo električno železnico.

Treba bo dopisnika natančneje poučiti o našem političnem boju v slovenjebistriškem okraju! Ponemčenje krajev ob Pohorju od Maribora do Slov. Bistrice in še dalje vrši se sistematično. V vaseh, kjer še pred par leti ni bilo nobenega nemškutarja, imamo se Slovenci z vsemi silami boriti, da ne propademo. „Štajerci“, njegovi dalekovidni agitatorji in njegovi žal slepi naročniki, vse to uživa podpore iz Maribora in Slov. Bistrice. V prvi vrsti je nemškutarskim voditeljem na tem, da ohranijo okrajne zastope in šolske svete v svojih rokah. Nobeno sredstvo jim ni preslabo. Tu ponujajo tam grozijo, drugod podpihajo in netijo razpore, in kjer v boju ne dosežejo smotra, ondi želijo spravo, „kompromis“. Celo slovenski šoli — ali bolje rečeno učitelstvu — se kažejo prijazne, blinijo „napredne“, samo da dobijo oziroma ohranijo prvo besedo v okrajnem šolskem svetu, ker predobro vedo, da ondi hitreje in zanesljiveje dosežejo uničenje slovenske šole, kakor bi to bilo v krajnih šolsvetih mogoče. Dopisnik je o političnih razmerah našega okraja slabo poučen, ako tega ne vidi. Pri volitvah v okrajni zastop slovenjebistriški zmagala je nemškutarska stranka z ednim glasom večine. Župan pa, kojemu dopisnik odrekuje „narodno mišljenje“, stal je vedno trdno na strani narodnih boriteljev!

Da nasprotuje narodna stranka takim „kulturnim pojavom“, kakor je „Feuerwehr“, na katerega bi naj bila občina, kakor dopisnik raje ponosna, imamo pač svoje vzroke. Le ozre se naj dopisnik na „Feuerwehr“ na Spod. Polskavi! Nezel nemškutarski pobič načeluje ondi društvu, vodi ga za kulisami pa privandran Nemo Schwendmayer, ki pač vidi namen društva v hajlanju in popivanju!

In ako še omenimo, da je tista klika, v katero dopisnik stavi toliko zaupanje, se zaletela celo v „Marburger Zeitung“, kateri listič ne pozna za Slovence druge besede kot psovko, ondi na nesramen način oblatila odlične in značajne naše rodoljube (tudi učitelje!) in v slepi strasti opsovala našega narodnega trgovca J. Hrastnika kot „nemškega odpadnika“ — mislimo, da imamo pač vzroka dovolj imenovati vsakega Slovence, ki hodi tem ljudem pri volitvah na roko, z njimi voli in agitira, nasprotnika naše narodne stvari in povsem nezrelega pohtika.

Mi učitelstva nismo nikdar strogo sodili; a da bi odbor za zato nasprotoval slovenski šoli, ker je odpovedal stanarino baje „izvrstnemu“, celo „narodnemu“ učitelju; to trditi je več kot drzno. Kdaj pa se je pokazal tisti „narodni“ učitelj v slovenskih krogih? Mar bi mu naj občinski odbor še izročil častno diplomo „za zasluge“, da je v narodnih hišah ponujal in razširjal „Štajerca“?

Naravnost izmišljena pa je dopisnikova trditev, da bi bil narodni odbor zamenjal trirazredno šolo z dvorazredno.

In kar se končno tiče dopisnikove opozoritve na sosedne framske občine vzorno gospodarstvo, katera bi naj našemu odboru služila nekako v vzgled, bi bili dopisniku zato hvaležni, ko bi tega že ne bili vedeli sami in ko bi bil o stvari bolje poučen. Tudi v Framu je stalo narodnjake mnogo boja, predno so prišli na krnilo, in danes nemškutarji ondi nimajo nobene moči več. V naši lepi Gornji Polskavi upamo doseči isti vzorni red in mir, pa treba je nemškutarjem poprej zagreniti za vselej skomine po županstvu! Ko bodo vaščani do slednjega uvideli, kaki so ti naši „prijatelji“, katere smatra dopisnik za tako neizmerno srečo naše vasi, takrat bomo tudi mi za spravo, pa pogoje za njo narekovali bomo mi!

Politični pregled.

(Državni zbor.) V seji dne 1. maja je zbornica nadaljevala razpravo trgovinskega ministrstva, in sicer točko „pospeševanje obrti“. Posl. Heilinger je dokazoval, da velika industrijska podjetja ne prinašajo nikakih koristi splošni javnosti, temuč le bogate velike podjetnike. Nadalje je zahteval tudi varstvo za obrt zoper nepošteno konkurenco. — Dne 2. maja se je zbornica bavila tudi s točko „pospeševanje obrti“. Posl. Dobernig je priporočal nadaljevanje akcije za pospeševanje obrti. Potem je začela zbornica razpravljati o „pošti in brzjavu“. Govoril je trgovinski minister o izboljšanju razmer poštne ekspeditorjev ter omenjal izboljšanje in prometu z našimi poštami uradi na Turškem ter povdarjal važnost c. kr. poštne urada v Skadru za trgovino z Albanijo. Omenjal je tudi prizadevanje za popolnjenje telefonske mreže. Zbornica je sprejela vse točke trgovinskega ministra neizpremenjene; nato se je začela razprava o proračunu železniškega ministra. Poslanec Pfeifer je priporočal podaljšanje dolenjske železnice od Novega mesta preko Belokranjske do deželne meje.

(Delegacije.) Letošnje seje delegacij bodo gotovo zanimivejše in živahnije kot so bile zadnje; poljski poslanci hočejo napram trozvezi zavzeti vse drugo stališče kakor poprej, in gotovo je, da bodo imeli v Čehih zaveznike. Vnela se bo najbrže velika debata o razmerju Avstro-Ogrske do Nemčije in Italije. Tudi balkanska vprašanja pridejo na vrsto. Proračun vojnega ministrstva bo letos zahteval izredne postavke; vojni minister hoče namreč imeti 35 do 38 milijonov za nove topove.

(Obrtno vprašanje.) Pri razpravi o proračunu trgovinskega ministrstva se je večina govornikov bavila z obrtniškim vprašanjem. Pri tožbe obrtnikov o propadanju posameznih njihovih strok so povse utemeljene; stroj, par in elektrika so jako neugodno vplivali na obrtniške in rokodelske razmere. Država more le podpirati posamezne vrste v boju za obstanek proti tovarniški konkurenci doma in v inozemstvu. Za tekoče leto je v proračunu za malega obrtnika 400.960 kron podpore, a še vedno premalo za našete potrebe. Vlada je tudi naglašala, da je organizacija obrtništva še vedno jako pomanjkljiva.

(K položaju.) Predsedstvo državne zbornice se je s strankami dogovorilo, da se proračunska razprava pospeši tako, da se bo mogla do konca maja končati. Za debate v zbornici se ne zanima nihče več, in je po navadi prazna, da se mora dolgo čakati, predno je zbor sklepčen; ravno tako je pri glasovanjih. Vse kočljive točke so rešene, in je gotovo, da bode proračun vzprejet v popolnem obsegu.

(Nadvojvoda Franc Ferdinand) bo zastopal cesarja v Londonu pri kronanju angleškega kralja. Spremljalo ga bo več avstrijskih plemenitašev; nadvojvoda je hotel vzeti s seboj ednega češkega in poljskega spremljevalca, a Nemci in Mažari so zagнали zoper to velik krik.

(Italija in dvojeveza.) Francoski poslanik v Rimu si je mnogo prizadeval, da spravi Italijo k francosko-ruski dvojevezi, a se mu to ni posrečilo. V Parizu se prizadevajo še vedno, izra-

gati Italijo iz trozveze, ker vedo, da se trozveza ne bode obnovila brez izdatnih sprememb. Ovine dela Avstrija, ki dela zlasti preglavico radi vinske klavzule, a Italija se vendar ne more odtujiti trozvezi, ker bi sicer za svoje proizvode težko pogrešala nemškega in avstrijskega trga, ki ji sedaj donaja dohodkov nad eno milijardo. Francija pa ji za to ne more dati nadomestila.

(Balkan.) Črnogorski knez se je v početku aprila sešel s vplivnimi voditelji Albancev ter jim dal baje 7000 frankov na razpolago. Rumunski Albanci so poslali prošnje na štiri evropske države, da uredi razmere v Albaniji ter naj italijanske čete zasedejo albanske vilajete. Sodi se, da nastane v Macedoniji mir, ker je ruska vlada Bolgariji ukazala, da vsako ustajo takoj uduši.

(Švedi za splošno volilno pravico.) V glavem mestu Švedske, v Stockholmu je zahtevalo ljudstvo minoli teden prav enako splošno volilno pravico. — Vsak dan se je zbralo okrog 50 000 ljudi, ki so demonstrirali po ulicah. Tudi v drugih švedskih mestih so se ponavljali enaki izgredi.

(Vojna v Južni Afriki.) Mirovna pogajanja med Buri in Angleži so se razbila, ker Angleži niso hoteli privoliti v popolno neodvisnost burških republik. Voditelji Burv pa potujejo še vedno okolo posameznih čet, da doženo mnenja glede mirovnih pogojev. Do 15. maja morajo obhoditi vse, potem se snidejo vsi vodje, da dolo čijo nadaljno postopanje. — Iz Londona trdijo, da smatrata Dewet in Delarey nadaljevanje vojne za brezuspešno.

Razne stvari.

(Kazenska pravda Krosigk v Gumbinu.) Kakor se naši bralci gotovo še spominjajo, smo svoj čas poročali, da sta bila na Nemškem v Gumbinu obsojena na smrt dva vojaka Marten in Hickel, češ, da sta ustrelila svojega ritmojstra Krosigka. Dotična kazenska obsodba je vzbujala ne samo na Nemškem ampak tudi po celi Evropi zanimanje, ker je bilo vse prepričano, da sta obsojenca na umoru nedolžna. Ta dva sta po svojih zastopnikih dosegla, da se je pravda znova začela. Trajala je skoraj teden dni in je 30. aprila t. l. končala s tem, da sta bila oba, Marten in Hickel oproščena. Iz tega se vidi, kako se lahko najprevidnejši sodnik zmoti. Kdo bi jima bil pomagal, če bi se bila smrtna sodba izvršila? Oba imata družino.

(Kravo za šest krajarjev) je prigoljufal te dni nek poljski Žid v gališki občini Turgušor, od neke kmetice. Pobotala sta se za 120 kron, kateri znesek ji je izplačal s šest zlati po 20 K, ki so bili le — pozlačeni krajarji.

(Iz Evrope v Ameriko po zrakoplovu.) Santos Dumot izjavlja, da se bo v desetih letih zrakoplovstvo povzdignilo na tako višino, da se bodo potniki potem zrakoplovov prevažali iz Evrope v Ameriko, kar bo seve dosti hitreje, nego s parniki.

(Nevarnost lova na soma.) Znano je, da je som največja pomorska žival in da je lov nanj jako nevaren. Ravno ta nevarnost menda miče nekatere, da gredo kaj radi soma loviti. Sicer prinese tak lov, če srečno poteče, precej denarnega dobička. — Pred nedavnim časom je v Zahodnji Indiji šlo 40 mož s precej veliko barko na soma. Od začetka so imeli srečo in so vlovili in umorili tri soma. Lovili so dalje in do bili četrtega. Ta je bil posebno velik. Ko je bil že z velikanskim kaveljnom, imenovanim harpuno zadet, se je nakrat odtrgal in zaletel v barko, tako, da se je začela potapljati. Vseh 40 mož se je ržilo na male čolne; toda bili so sredi morja in le eden čoln z 9 možmi je po prestanem groznem strahu in ednajst dnevnem pomanjkanju prišel na suho. Ostalih 31 mož pa je žalostno umrlo.

Loterijske številke.

Trst dne 3. maja 1902: 23, 78, 43, 7, 13.
Linc. 73, 90, 34, 74, 88.

V zalogi knjigotržca Viljema Blanke v Mariboru, je ravno izšla knjiga:

Die Ortsnamen d. Oberen Pettauer Feldes.

Etimologično kulturno historična razprava. Spisal MARTIN ŽUNKOVIČ o in kr. stotnik in učitelj na inf. kadetni šoli v Mariboru

Pri predpošiljavi naročnine se doplačje brezplačno. (190) 1

Služba zadružnega tajnika

se takoj odda pri „Splošnem kreditnem društvu“ v Ljubljani. Plača po dogovoru. Ponudbe naj se 189 vložijo najkasneje do 15. maja t. l.

(188) 1

A. VII. 25/2

II.

Edikt.

Prostovoljna zemljiščna dražba.

C. kr. okrajna sodnija v Ptuj naznanja:

Na predlog dedičev dne 2. prosinca 1902 v Spodnjih Leskovih umrlega posestnika Antona Mlakarja vršila se bode:

v torek, 13. maja 1902 dopoldne ob 9. uri

pri podpisani sodnji v sobi št. 17 prostovoljna sodniška dražba v zgornjo zapuščino spadajočih zemljišč in sicer se bode izklicalo:

1.	zemljišče vl. št. 15 k. o. Trdoboje za 1386 K — h	
2.	„ „ „ „ 18 „ „ „ 648 „ — „	
3.	„ „ „ „ 28 „ „ „ „ „ — „	
4.	k zemljišču vl. št. 29 k. o. Trdoboje	137 „ 05 „
	pripisano parcelo št. 294 za	940 „ 70 „
5.	zemljišče vl. št. 36 k. o. Spodnji Leskovec	3843 „ 16 „
6.	„ „ „ „ 60 „ „ „ „ „	807 „ 98 „
7.	„ „ „ „ 87 „ „ „ „ „	783 „ 36 „
8.	„ „ „ „ 90 „ „ „ „ „	817 „ 05 „
9.	„ „ „ „ 47 „ „ „ „ „	204 „ 21 „
10.	„ „ „ „ 62 „ „ „ „ „	827 „ 60 „
11.	„ „ „ „ 77 „ „ „ „ „	308 „ 67 „
12.	„ „ „ „ 20 „ „ „ „ „	824 „ 72 „

brez pritiskline.

Parcelle vinogradi imenovanih zemljišč so zapisane v cenilnem zapisniku A. VII. 25/2

Zemljišča se bodo posamezno-zemljišče vl. št. 15 in 16 k. o. Trdoboje skupaj vsako za se in ne pod izključnimi cenami oddajala.

Vsaki dražitelj ima pred dražbo položiti 10% iz kljene cene kot varščino ali v gotovini ali pa v vložnih knjižicah kake tuzemeljske posojilnice, hranilnice, najvišji ponudek po polovici tekom šest tednov od dneva dražbe po ostanku do 1. oktobra t. l. računski plačati, med tem časom pa po 5% obrestovati.

Dražbeni pogoji, cenilni zapisnik in zemljiško-knjižni izveček zamore se vsaki dan med uradnimi urami pri tukajšni sodnji v sobi št. 13 v pregled zahtevati.

Ubožno 3% doklado plača vsak kupec sam. Vsa zemljišča, ki se bodo na dražbi prodajala so prosta bremen, oziroma se bodo bremena od dedičev izbrisala.

C. kr. okr. sodnija Ptuj odd. VII.

dne 29. aprila 1902.

Zdrave in krepke

deklice

v starosti 16 let, se sprejmejo za trajno delo v (186) predilnici v Preboldu. 3—2

Naprodaj sta

2 srednje težka konja, 3 breje krave, lepo, sladko seno in otava, okna s šipami, stroj za rezanico delatizamanj: še gospodarstvo in velik, lep kozolec. Posedstvo „LIVADA“ v Gaberju pri Celju. (183) 2—1

Razglas.

Podpisani odbor razpisuje s tem

službo okrožnega zdravnika

z letno plačo 1600 K.

Slovenščine ali katerega slovanskih jezikov zmožni prosilci naj svoje običajno opremljene prošnje tu sem vložijo do 4. junija t. l.

Odbor zdravstvenega okrožja Ljubno dne 4. maja 1902.

(192) 2—1

Načelnik: F. Kolenc l. r.

(187)

Vabilo

na

III. redni občni shod

Kmetijskega in konsumnega društva v Laškem

registrovane zadruge z omejeno zavezo ki se bode vršil

na Binkoštni ponedeljek, 19. t. m., ob 3. uri pop. v prostorih „Hran. in posojilnice v Laškem“

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računa za l. 1901.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi načelstvo.

OPOMBA. Ako bi ob zgoraj omenjeni uri ne bilo zadostno število članov, se skliče eno uro pozneje drug občni shod, koji bode sklepal veljavno, ne glede na število udov.

Naprodaj

je pri meni lepi, lahki, napol pokriti voz, eleganten, skoraj še čisto nov. — Več se izve pri PETRU IROGER, sedlar in tapetnik v Mozirju, (191) 1 Štajarsko.

Zahtevajte pri svojih trgovcih

„Ciril in Metodovo kavino primes“

(174) ki je najboljša! 5—3

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sešalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomazeva žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.